

ที่มาและองค์ประกอบของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย

นายวิรัตน์ ชาญอารีวิวัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**SOURCE AND STRUCTURE OF BOARD OF DIRECTORS OF STATE
ENTERPRISE IN THAILAND**

Mr. Wirat Chanareewiat

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws**

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

511235

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ที่มาและองค์ประกอบของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจใน
ประเทศไทย

โดย

นายวิรัตน์ ชาญอารีวัฒน์

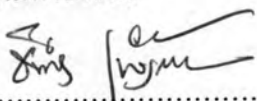
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

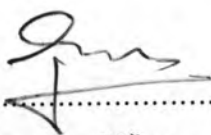
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ ดร.นันทวัฒน์ บรรมานันท์

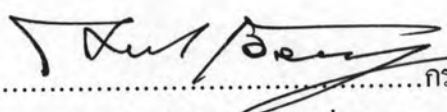
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

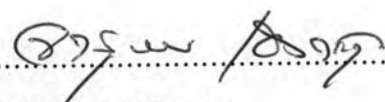

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ชิตพันธ์ เชื้อบุญชัย)

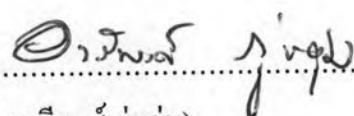
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

X
..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สุรพล นิติไกรพจน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร.นันทวัฒน์ บรรมานันท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทจิรา เอี่ยมมยุรา)

..... กรรมการ
(ดร.จารุวรรณ เสงตระกูล)

..... กรรมการ
(ดร.อารีพงศ์ ภูชอุ่ม)

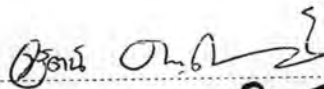
วิรัตน์ ชาญอารีวิวัฒน์ : ที่มาและองค์ประกอบของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย. (SOURCE AND STRUCTURE OF BOARD OF DIRECTORS OF STATE ENTERPRISE IN THAILAND) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศ.ดร.นันทวัฒน์ บรรมานันท์, 248 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงที่มาและองค์ประกอบของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย โดยในปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจได้กำหนดให้การแต่งตั้งกรรมการอื่นที่มีใช้กรรมการ โดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจแห่งใด ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งจากบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการปฏิรูปกระบวนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจของไทย

ผลการศึกษาพบว่า กฎหมายฉบับดังกล่าวยังคงให้ฝ่ายการเมืองมีดุลพินิจอยู่ค่อนข้างมาก ในการพิจารณาแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ กล่าวคือ กฎหมายกำหนดบังคับเอาไว้แต่เพียงว่าในการแต่งตั้งกรรมการอื่นที่มีใช้กรรมการ โดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจแห่งใด ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งจากบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม ส่วนตำแหน่งกรรมการอื่นอีกสองในสามส่วนที่เหลือนั้น กฎหมายไม่ได้กำหนดถึงกระบวนการสรรหาและแต่งตั้งเอาไว้ จึงเป็นช่องว่างให้ฝ่ายการเมืองยังคงสามารถพิจารณาแต่งตั้งบุคคลผู้ใกล้ชิดให้เข้าไปดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจได้อยู่ ตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจจึงถูกใช้เป็นเครื่องมืออันหนึ่งในการตอบแทนกันทางการเมืองเหมือนเช่นในอดีตที่ผ่านมา

ดังนั้น ผู้เขียนจึงขอเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยเสนอให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยกำหนดให้การแต่งตั้งกรรมการอื่นที่มีใช้กรรมการ โดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจแห่งใด ผู้มีอำนาจแต่งตั้งจะต้องพิจารณาแต่งตั้งบุคคลจากบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้นทั้งหมด เพื่อให้การแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจมีความโปร่งใสและได้มาซึ่งกรรมการรัฐวิสาหกิจที่มีความรู้ความสามารถ

สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนิติสด
ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ๙.๕๖-๙.๕

4886273034 : MAJOR LAWS

KEYWORDS : STATE ENTERPRISE / BOARD OF DIRECTORS / STRUCTURE

WIRAT CHANAREEWIWAT : SOURCE AND STRUCTURE OF BOARD OF DIRECTORS OF STATE ENTERPRISE IN THAILAND. ADVISOR : PROF. NANTAWAT BORAMANAND, Ph.D., 248 pp.

The thesis aims to study and analyze the source and structure of board of directors of state enterprises in Thailand. Currently, the Standard Qualifications of Directors and Officials of State Enterprise Act B.E. 2518 (1975) determines that in an enterprise the authorized person shall appoint at least one out of three the directors who are not a director by position from the list of state enterprise directors made by the Ministry of Finance. This concept is a significant origin in revolutionizing the process of selection and appointment of state enterprise directors in Thailand.

However, this research reveals that the above mentioned Act provides political authorities with a lot consideration in appointment of state enterprise directors, allowing the political interference to some extent. In other words, event though the Act compels that one out of three state enterprise directors who are not a director by position shall be selected and appointed from the list of state enterprise directors made by the Ministry of Finance, the Act does not determine the process of selection and appointment of the rest two state enterprise directors. The silence on this matter in the Act is, therefore, a loophole for political authorities to appoint their acquainted persons to be a state enterprise director, resulting that the position of state enterprise director becomes a tool for political reciprocation as it was in the past.

Therefore, this paper proposes resolution guidelines including the amendment of the Standard Qualifications of Directors and Officials of State Enterprise Act B.E. 2518 (1975). Specifically, the Act is proposed to be amended in that in a state enterprise the appointment of state enterprise directors who are not a director by position shall be entirely selected from the list of state enterprise directors made by Ministry of Finance. This will ascertain transparency of appointment of state enterprise directors and acquisition of knowledgeable state enterprise directors.

Field of Study : Laws

Academic Year : 2008

Student's Signature Wirat Chanareewiwat

Advisor's Signature Nantawat Boramanand

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ก็ด้วยความเมตตากรุณาจาก ศาสตราจารย์ ดร.นันทวัฒน์ บรมานันท์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้สละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยได้ให้ความเอาใจใส่ คำแนะนำ และชี้แนะแนวทางในการเขียนวิทยานิพนธ์ด้วยดีเสมอมา ผู้เขียนกราบขอบพระคุณในความเมตตากรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุรพล นิติไกรพจน์ อธิการบดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ได้เมตตาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทจิรา เอี่ยมมยุรา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดร.จารุวรรณ เสงตระกุล สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดร.อารีพงศ์ ภูษ่อม ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้เป็นที่รักยิ่งของผู้เขียน ที่ได้ให้กำลังใจและกำลังสนับสนุนในทุกด้าน ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวมทั้งผู้มีอุปการะคุณทุกท่านที่ผู้เขียนไม่อาจกล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ได้ครบถ้วน

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและประโยชน์ประการใดแล้ว ผู้เขียนขอมอบเป็น กตเวทิตาคุณแก่บุพการี บิดา มารดา ตลอดจนครูบาอาจารย์ทุกท่าน แต่ถ้าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังมีความบกพร่องประการใดก็ตาม ผู้เขียนกราบขออภัยมา ณ ที่นี้ และขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	๗
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	5
1.5 วิธีการศึกษาวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย.....	6
บทที่ 2 ความทั่วไปเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจและคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	7
2.1 ความหมายของรัฐวิสาหกิจ.....	7
2.2 ลักษณะเฉพาะของรัฐวิสาหกิจไทย.....	10
2.2.1 รัฐวิสาหกิจไทยไม่จำเป็นต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคล.....	10
2.2.2 รัฐวิสาหกิจไทยไม่จำเป็นต้องประกอบกิจกรรมทางอุตสาหกรรมหรือ กิจกรรมในเชิงพาณิชย์.....	11
2.2.3 รัฐวิสาหกิจไทยอยู่ภายใต้ระบบการควบคุมที่เข้มงวดของส่วนราชการ.....	12
2.2.4 รัฐวิสาหกิจไทยจำนวนมากมีและใช้อำนาจมหาชน.....	12
2.3 คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ : ในฐานะที่เป็นองค์กรกำหนดนโยบายการ ดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ.....	13
2.3.1 วิธีการได้มาและการแต่งตั้งคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	13
2.3.1.1 กรรมการ โดยตำแหน่ง.....	14
2.3.1.2 กรรมการอื่น.....	15
ก) การแต่งตั้งผู้แทนกระทรวงการคลังเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	16
ข) การแต่งตั้งผู้แทนหน่วยงานอื่นเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	18

	ค) การแต่งตั้งข้าราชการอัยการเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	18
	ง) การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	19
2.3.2	คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	20
	2.3.2.1 กฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ.....	20
	2.3.2.2 พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงาน รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518.....	22
2.3.3	ผู้มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	24
	2.3.3.1 รัฐวิสาหกิจที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลมหาชน.....	24
	2.3.3.2 รัฐวิสาหกิจที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลเอกชน.....	24
2.3.4	จำนวนกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	25
	2.3.4.1 กฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ.....	25
	2.3.4.2 พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงาน รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518.....	26
2.3.5	วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	26
	2.3.5.1 กฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ.....	27
	2.3.5.2 พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงาน รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518.....	27
2.3.6	การพ้นจากตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	29
	2.3.6.1 กฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ.....	29
	2.3.6.2 พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงาน รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518.....	29
2.4	อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	30
	2.4.1 ด้านนโยบายและแผนงานของรัฐวิสาหกิจ.....	31
	2.4.2 ด้านการจัดการองค์กรของรัฐวิสาหกิจ.....	31
	2.4.3 ด้านการอำนวยความสะดวกของรัฐวิสาหกิจ.....	31
	2.4.4 ด้านการควบคุมรัฐวิสาหกิจ.....	32
	2.4.5 ด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง.....	32
2.5	ความรับผิดชอบของกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	33
	2.5.1 ความรับผิดทางแพ่ง.....	33
	2.5.1.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	33

2.5.1.2	พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535.....	34
2.5.2	ความรับผิดทางอาญา.....	34
2.5.2.1	ประมวลกฎหมายอาญา.....	35
2.5.2.2	พระราชบัญญัติว่าด้วยความรับผิดของพนักงานในองค์การหรือ หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502.....	35
2.5.3	ความรับผิดทางปกครอง.....	36
2.5.4	ความรับผิดทางวินัย.....	37
บทที่ 3	ปัญหาที่เกิดจากโครงสร้างและวิธีการได้มาของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ในประเทศไทย.....	39
3.1	ปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนมีพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518.....	39
3.1.1	กรรมการรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและ ข้าราชการทั้งข้าราชการทหารและข้าราชการพลเรือน.....	40
3.1.2	กรรมการรัฐวิสาหกิจแต่ละคนดำรงตำแหน่งมากเกินไป.....	49
3.2	ปัญหาที่เกิดขึ้นภายหลังมีพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับ กรรมการและ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518.....	54
3.2.1	การแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจยังคงถูกแทรกแซงโดยฝ่ายการเมืองอยู่.....	55
3.2.2	คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจมีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยครั้ง.....	57
3.2.3	กฎหมายมิได้กำหนดกระบวนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ เอาไว้.....	60
3.2.4	การได้กรรมการรัฐวิสาหกิจที่ไม่มีความรู้ความสามารถตรงตามประเภท กิจการของแต่ละรัฐวิสาหกิจ.....	65
3.3	สภาพปัญหาที่เกิดจากโครงสร้างและวิธีการได้มาของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ในปัจจุบัน.....	66
บทที่ 4	ที่มาและองค์ประกอบของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจในต่างประเทศ.....	68
4.1	ประเทศอังกฤษ.....	68
4.1.1	ความทั่วไปเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ.....	69
4.1.2	คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	73

4.1.3	ผู้มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	74
4.1.4	กระบวนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	75
4.1.4.1	ลักษณะและความเป็นมาของการแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจในอดีต.....	75
4.1.4.2	ขั้นตอนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจในปัจจุบัน.....	83
4.1.5	จำนวนกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	89
4.1.6	วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	89
4.1.7	การพ้นจากตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	89
4.2	ประเทศนิวซีแลนด์.....	90
4.2.1	ความทั่วไปเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ.....	90
4.2.2	คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	95
4.2.3	ผู้มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	96
4.2.4	กระบวนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	96
4.2.4.1	ลักษณะและความเป็นมาของการแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจในอดีต.....	96
4.2.4.2	ขั้นตอนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจในปัจจุบัน.....	98
4.2.5	จำนวนกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	103
4.2.6	วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	103
4.2.7	การพ้นจากตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	103
4.3	เปรียบเทียบที่มาและองค์ประกอบของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจของประเทศไทย และประเทศนิวซีแลนด์.....	104
4.3.1	รูปแบบขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ รัฐวิสาหกิจ.....	104
4.3.2	ที่มาของกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	105
4.3.3	องค์ประกอบของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	106
4.3.4	คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	106
4.3.5	กระบวนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	107
4.3.6	ผู้มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	108
4.3.7	จำนวนกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	108
4.3.8	วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	108
4.3.9	การพ้นจากตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	109

บทที่ 5	แนวทางในการแก้ไขปัญหามาและองค์ประกอบของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย : ศึกษาจากพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550.....	110
5.1	ความเป็นมาของพระราชบัญญัติ.....	111
5.2	หลักการและเหตุผล.....	112
5.2.1	หลักการ.....	112
5.2.2	เหตุผล.....	112
5.3	สาระสำคัญของบทบัญญัติที่ได้แก้ไขและเพิ่มเติม.....	113
5.3.1	แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	113
5.3.1.1	แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะต้องห้ามของกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	113
5.3.1.2	แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับพรรคการเมือง.....	114
5.3.1.3	แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะต้องห้ามในการเป็นผู้ถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงานเพราะทุจริตต่อหน้าที่.....	115
5.3.1.4	แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะต้องห้ามในการมีส่วนได้เสียของ กรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	116
5.3.1.5	แก้ไขเพิ่มเติมข้อยกเว้นให้แก่กรรมการซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นของรัฐวิสาหกิจ.....	116
5.3.2	กำหนดวิธีการนับจำนวนการดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐวิสาหกิจ.....	117
5.3.3	แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ.....	119
5.3.3.1	แก้ไขเพิ่มเติมอายุของผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ.....	119
5.3.3.2	แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะต้องห้ามของผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ ให้มีความเหมาะสม.....	120
5.3.4	แก้ไขกระบวนการสรรหาผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ.....	120
5.3.5	แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของพนักงานรัฐวิสาหกิจ.....	123
5.3.5.1	แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะต้องห้ามของพนักงานรัฐวิสาหกิจให้มี ความเหมาะสม.....	123
5.3.5.2	แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับพรรคการเมือง.....	124
5.3.5.3	แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะต้องห้ามในการเป็นผู้ถูกไล่ออก ปลดออก หรือ ให้ออกจากงานเพราะทุจริตต่อหน้าที่.....	124

5.3.6	กำหนดให้การแต่งตั้งกรรมการอื่นที่มีใช้กรรมการ โดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจ ต้องมาจากบัญชีรายชื่อกรรมการ.....	125
5.4	แนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหา : การจัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ (Directors' Pool).....	126
5.4.1	แนวคิดในการจัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	127
5.4.2	ความเป็นมาของการจัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	131
5.4.3	เหตุผลในการจัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	133
5.4.4	คณะกรรมการจัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	133
5.4.4.1	องค์ประกอบของคณะกรรมการ.....	133
5.4.4.2	คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ.....	134
5.4.4.3	วาระการดำรงตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ.....	135
5.4.4.4	การประชุมของคณะกรรมการ.....	136
5.4.4.5	อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ.....	137
5.4.5	การจัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	137
5.4.5.1	กระบวนการจัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	137
5.4.5.2	คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้เข้ารับการคัดสรรเป็นกรรมการ ในบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	138
5.4.5.3	การพ้นจากบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	139
5.4.5.4	การฝึกอบรมหรือร่วมกิจกรรมพัฒนากรรมการสำหรับผู้ที่ได้รับการ คัดสรรเข้าสู่บัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	140
5.4.5.5	การประกาศบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	140
5.4.5.6	การปรับปรุงบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	141
5.4.6	ผลที่ได้จากการนำระบบการจัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจมาใช้.....	143
5.4.7	บทวิเคราะห์การจัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	143
บทที่ 6	วิเคราะห์เปรียบเทียบที่มาและองค์ประกอบของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ในต่างประเทศกับประเทศไทย.....	146
6.1	รูปแบบขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ...	147
6.2	ที่มาของกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	149
6.3	องค์ประกอบของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	150

6.4	คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	152
6.5	กระบวนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	153
6.6	ผู้มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	155
6.7	จำนวนกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	157
6.8	วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	157
6.9	การพ้นจากตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ.....	158
บทที่ 7	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	160
7.1	บทสรุป.....	160
7.2	ข้อเสนอแนะ.....	170
	รายการอ้างอิง.....	174
	ภาคผนวก.....	178
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	248

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

- แผนภูมิที่ 1 : กระบวนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย.....88
- แผนภูมิที่ 2 : กระบวนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจในประเทศนิวซีแลนด์.....102
- แผนภูมิที่ 3 : กระบวนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ (กรรมการอื่น)
 ตามมาตรา 12/1 แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและ
 พนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุณสมบัติ
 มาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550.....142